

A 2002. június 17. és július 31. között végzett ásatás érintette a peristylumos udvar teljes belső területét és az Oktogon É-i háromnyílású fűtőhelyiségét.

Ezen a területen 1972–1976 között már voltak ásatások a Savaria Múzeum részéről, ezért az udvar nagy részében már feltárt jelenségeket érintettünk. A talaj felső 60–100 cm-e a legtöbb árokban bolygatott volt, de a római és középkori rétegsorokat az itt végzett ásatások dokumentációjában nyomon lehet követni. Kivételt jelent az udvar ÉNy-i sarka, amelyről Járdányi-Paulovics István és Géfin Gyula 1938–1944 közötti ásatásából metszetrajzok nem állnak rendelkezésünkre.

A peristylumos udvart és az épületek falait a korábbi helyiségek elplanírozott terrazzopadlójára vagy a visszabontott hypocaustum-rendszer terrazzo-alapjára építették. A palota építése előtti periódusból előkerült padló részletek azonban nem alkalmasak a helyiségek pontos méreteinek és feladatainak megállapítására. Az udvar Ny-i oldalán egy fűtőhelyiség és fűtőcsatornák nyomait találtuk meg. Az Oktogon Ny-i melléképületének D-i és Ny-i oldalán egyaránt megtaláltuk a Kr. u. 2. századi római út néhány bazaltkővét, amelyek beleesnek a város egyik É-D-i irányú útjának vonalába.

A feltárás során több falfestménytöredék került elő, ilyeneket már a korábbi feltárások is érintettek. A legnagyobb összefüggő felületek a mozaikos helyiség külső falain mutatkoznak, állapotuk rohamosan romlik, sürgősen rögzítésre és restaurálásra szorulnak.

A mozaikos helyiség K-i oldalán az Oktogon É-i háromnyílású fűtőhelyiségében előkerült egy épített téglasír, benne melléklet nélküli csecsemőcsontváz. A téglasírt a fűtőhelyiség elegyengetett hamujába vágták, alapja egy korábbi terrazzopadló planírozásán nyugodott. A temetés ideje a fűtés befejezése, a palota elhagyása után a Kr. u. 4. század végére–5. század elejére tehető.

Az ásatás idején több száz darab kerámiából, csontból, téglatöredékből, terra sigillatából és mozaikszemből álló leletanyag került a felszínre.

Munkatársak: Thury László (ÁMRK), Kiss Péter régészek, Kiss Ernő Csaba, Edőcs Judit, Sárvári Katalin restaurátorok, Bek Tamás, Mayer Adél, Bolla Zoltán, Hufnágel Szabolcs régésztechnikusok, Derdák Ferenc geodéta (Savaria Múzeum), Szigeti Lajos mérnök (Vasiterv).

SZENTLÉLEKY TIHAMÉR

289. Szombathely, Kálvária utca 63.

(Vas megye) LT

2002. október 28. és november 29. között a telken beruházást megelőző régészeti feltárást végeztünk.

Ennek során egy késő kelta kori cölöpszerkezetes lakóház került elő. A ház egyrészt szerkezetével, másrészt méretével tér el a Kárpát-medencében eddig ismert háztól: a 12×4 m-es alapterület kifejezetten nagy-

nak számít; hasonlóakat elsősorban az Alpoktól Ny-ra tártak fel.

Az előkerült lelet jelentőségét fokozza, hogy eddigi ismereteink szerint Szombathely területe a római kori Savaria alapítását közvetlenül megelőzően nem volt lakott. Az újonnan feltárt leletek fényében ezt a tézist újra kellene gondolni.

KISS PÉTER

290. Szombathely, Károlyi Gáspár tér

(Vas megye) Rő

2002. október 18-án lakossági bejelentés nyomán helyszíni szemlét tartottunk a református templom előtti telken (hrsz. 5677), ellenőriztük a templom előtt folyó földmunkákat. A templom előtti park szélével párhuzamosan munkaárok húzódott. Megállapítottuk, hogy a szennyvízcsatorna rekonstrukciójakor a munkaárok római épületmaradványt érintett, mivel a kiszórt földből néhány római cserepet gyűjtöttünk.

A munka ellenőrzését 21-én folytattuk. A nagyjából ÉK–DNy irányú csatornaárok kitisztítása után a metszetben látható kb. 50–60 cm vastag tömény törmelék-réteg alatt roncsolt (visszabontott?) római épületfal mutatkozott. Mivel a fal az É-i metszetfalban nem folytatódott, feltehetően falsarkot érintett a bolygatás.

SOSZTARITS OTTÓ

291. Szombathely, Minerva lakópark

(Vas megye) R, B, Rő

A korábbi évek feltárásai után 2002-ben is folytattuk a terület áruházipítést megelőző régészeti feltárást. Február 13. és március 9. között a beépítésre kerülő terület útjainak nyomvonalát kutattuk meg.

Összesen 101 objektumot (gödröt, oszlophelyet, házat és körárkot) tártunk fel. A települések hulladékgyűreibe esetenként sok kerámia, igen kevés állatcsont volt. A 74. objektum egy hamuzógödör volt, az 1., 27., 78. objektumok egy-egy rézkori körárok szakaszai, bennük több-kevesebb kerámia és kovaszilánk.

Jól lehatárolhatóvá vált a – ritkás, erősen szórt szerkezetű – Lengyel 3. telep É-i és K-i irányú kiterjedése. (Ny-i és D-i irányú kiterjedését a Metró és a Peugeot feltárásokból már ismertük, kb. 8–10 ha-os késő lengyelei települést ismertünk/ismerhettünk meg.) Egy késő római objektum-komplexum (oszlopszerkezetes-alapárkos ház) került elő újdonságként. E korszakból érdekesebb egy fenékbélyeges („M”) fazék. E korszakból – ez ideig – egymástól kb. 500 m-re találtunk egy-egy objektumsűrűsödést.

Júniusban néhány nap alatt elvégeztük a Metrótól ÉNy-ra megépítendő Motel területének (hrsz. 15.824) feltárást. Csak két objektumot találtunk, ezek nagyméretű, de sekély gödrök voltak, csupán az egyikben volt nagyobb mennyiségű lelet (kerámia, csont). Talán a kora bronzkorra keltezhető.